

Становище

относно дисертационния труд за присъждане на образователна и научна степен “доктор” по научна специалност Социология (за специалност Връзки с обществеността), професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки

на докторант Наташа Атанасова Спиридонова

на тема

„Връзки с обществеността – социология на границата с изкуството“

Научен ръководител: доц. д-р Асен Йосифов

Член на научно жури, представящ становището: проф. д.с.н. Елка Тодорова

1. Важност на изследвания проблем

Прочитът на дисертационния труд не оставя съмнения за актуалността и важността на темата на изследването. От една страна става дума за утвърждаването на относително нова професия и въвеждането на сравнително нова специалност (не дисциплина, а цялостен учебен план на специалност), с което се търси, определя и защитава познавателната ѝ сила и приложните ѝ възможности. От друга страна, се прави опит за свързване на ПР с други социални науки и преди всичко със социологията. Сама по себе си подобна тема крие сериозно предизвикателство, доколкото съдържа в себе си необходимостта от реализиране на два типа анализ – на утвърждаване на идеята за необходимостта от ПР като академична област на знанието и в същото време на защита на тезата, че тази специалност, въпреки и дисциплина не е конюнктурно създадена (по подобие на други „бизнес ориентирани“ дисциплини като маркетинг и организационен мениджмънт) като резултат от нововъзникналите отношения между бизнеса (със стремеж към обучение в занаятчийство, за да се ограничат даваните от него ресурси за образование) и интереса на университетите да получават на всяка цена финансова подкрепа от него .

Според мен, докторантката е посрещнала тази задача с нужната аналитичност и задълбоченост. Нещо повече, докторантката минава отвъд тази задача, като прехвърля границата на академичния въпрос за статуса на ПР по линия на решението на дихотомията: инструменталност/академичност, пренасяйки акцента върху интердисциплинарността и въвеждайки тезата за връзка на ПР с изкуството.

2. Структура и съдържание на дисертационния труд

Изследователският проблем е изчерпателно и ясно аргументиран в дисертационния труд на докторант Спиридонова. Тя защитава тезата, че научният статут и академичните измерения на специалността я обособяват като самостоятелна област на социалното знание, преди всичко като полидисциплинарна наука с тесни връзки преди всичко със социологията, но и с признание за системообразуващите я психология и науки за бизнеса.

Всъщност докторант Спиридонова решава успешно поредица от методологически задачи. На първо място са тези, свързани с определяне на позицията за полидисциплинарност на ПР (включваща социална теория, социална психология и психология, реторика, организационна комуникация, общество, бизнес).

На второ място е по-сериозният въпрос да се защити ПР като социална наука като се обори виждането, че ПР е дисциплина, която не е в състояние да удовлетвори академичната теоретична и педагогическа практика, стремейки се основно да обслужи конкретна бизнес практика (създавайки нови практики или реализирайки изследвания върху практическата дейност на успешни практики) – това което се корени в тезата за социалното и политическо инженерство. Този първоначален и широкоразпространен, но ограничен образ на ПР фактически доказва правомерността на основната теза на Франкфуртската школа, коректно отхвърлена от докторанта в разработваната дисертационна теза. Ако ПР обаче заеме позицията на дистанциране от социалните отношения, за да се защити академизма, на преден план излиза въпросът за отграничаването на ПР от социологията и науките за културата. Струва ми се, че в тази насока, докторант Спиридонова се е опитала да намери баланс и да направи изводи, с които да защити тезата в дисертацията за оптималната и реална структура на ПР.

Колкото да стремежа на докторант Спиридонова да представи връзката на ПР с изкуството, разбрано в неговия широк смисъл, и още повече търсенето и дефинирането на фундаментални аналогии между ПР и изкуството, той според мен е много „любопитен“ и творчески, макар да е недостатъчно аналитично издържан и защитен. Въпреки това приемам, че е зададена нова насока на бъдеща област на интерес от страна на автора и в този смисъл го разглеждам като достойнство на дисертационния труд очертаващ устойчиви търсения в областта на ПР проблематиката. Естествено е тогава да смятам, че включването на понятието за изкуството в заглавието на дисертационния труд е малко прибързано.

Онова, което според мен липсва в рецензирания труд е провеждането на емпирично изследване на учебните планове на 7-те университета, за които се споменава в труда, имат академичен интерес към ПР. Подобно изследване би дало възможност за сравнение на програмите, начините на преподаване, формирането на оценки, претенциите за създаване на компетенции и т.н. и би помогнало на анализа да стане по-изчерпателен, формулираните изводи – по-защитени, а и би позволило да се избегне определена есеистичност на места в изложението и особено в заключението (които подхождат повече на книга, отколкото на дисертационен труд).

3. Език, стил, техническо оформление, библиография

Дисертацията е написана на много добър език и стил, прецизна е по отношение на терминологията. Технически, материалът е оформен грижливо и според изискванията. Библиографията изглежда изчерпателна, но за съжаление не е осъвременена. Смятам за пропуск при разглеждане на проблематика придобила гражданственост в последните години, по която дискусиите не спират, да няма цитирани академични публикации от последните седем години (с няколко изключения на публикации на български език), особено като се има предвид, че в дисертационния труд е отделено доста място на влиянието на информационните технологии върху днешния ПР.

Докторант Спиридонова има шест научни публикации по темата.

4. Заключение

В дисертационния труд са поставени ясни цели и задачи, които докторант Спиридонова безспорно е постигнала и изпълнила. Цялостното изследване е задълбочено, добре аргументирано и добросъвестно, то отговаря на изискванията за присъждане на образователна и научна степен “доктор”. **Моето становище като член на научното жури относно дисертационния труд е положително и съм убедена, че на Наташа Спиридонова може да бъде присъдена образователната и научна степен “доктор по социология”.**

06 юни 2013 г.

проф. д.с.н. Елка Тодорова